

*Slapende Pimpelmees in een nestkast bij Bladel,
27 december 2022 (Pieter Wouters)*

Avondcontrole van nestkasten bij Bladel: invloed van steenmeel?

Pieter Wouters

VWG de Kempen werkt vanaf 2022 mee aan een meerjarig onderzoeksproject in de gemeente Bladel. Op diverse plekken is steenmeel uitgestrooid om extra mineralen toe te voegen aan de bodem. Aan de hand van nestkastenonderzoek wordt getracht het effect van steenmeel op het broedsucces van mezen in kaart te brengen.

Uit de gegevens van in nestkasten broedende vogels bleek dat deelgebieden zonder steenmeel nu nog favoriet zijn, en niet de deelgebieden mét steenmeel (zie voorgaand artikel). Om hier meer duidelijkheid over te krijgen worden komend jaar aanvullende projecten uitgevoerd. Een daarvan is het monitoren van het aantal slapers in de nestkasten.

Methode

We zijn op 27 december met het monitoren van de slapers gestart. We begonnen met een ochtendronde zodat we de nestkasten 's avonds beter terug te konden vinden. Bij elke nestkast werd een rood/wit lint opgehangen en werd er gekeken of er al eerder in de nestkasten geslapen was.

's Avonds werden alle nestkasten gecontroleerd op slapers. De slapers werden geringd met een aluminiumring van het Vogeltrekstation. Tevens werden geslacht, leeftijd en vleugellengte bepaald. Het lint werd daarna verwijderd.

Boomklever wordt geringd, 27 december 2022 (PW)

Eerste resultaten

Deelgebied 1: zonder steenmeel

Overdag hadden we in dit deelgebied de meeste nestkasten waarin eerder werd

geslapen. 's Avonds werd dit bevestigd. Van de 14 nestkasten (ZS4 lag op de grond en telde deze ronde niet mee) werden er 11 beslapen: één door een Boomklever en 10 door Koolmezen.

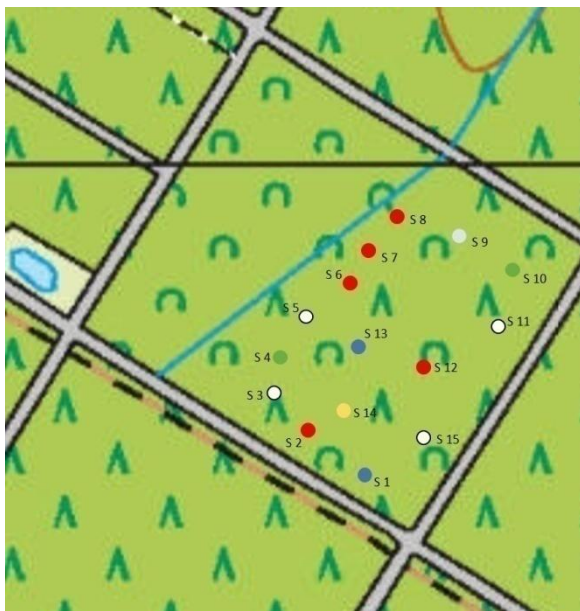
● Koolmees man	● Boomklever man
● Koolmees vrouw	● Boomklever vrouw
● Pimpelmees man	○ Eerder in geslapen
● Pimpelmees vrouw	● Nooit in geslapen

Slapers in deelgebied 1, zonder steenmeel

Het leek erop dat er bij de Koolmezen paarsgewijs werd geslapen. In vier gevallen zaten in naburige nestkasten een vrouw en man. Door het ringonderzoek kunnen we hierover in het broedseizoen mogelijk uitsluitsel krijgen.

Deelgebied 2: met steenmeel

Ook hier werd overdag vastgesteld dat in een redelijk aantal kasten (10) eerder werd geslapen. 's Avonds viel het toch wel tegen. Er waren slechts zes kasten bezet met een slaper: één Boomklever, twee Pimpelmezen en drie Koolmezen. Paarsgewijs slapen was hier niet direct aan de orde, tenzij de vogels uit S9 en S13 een paar vormden.

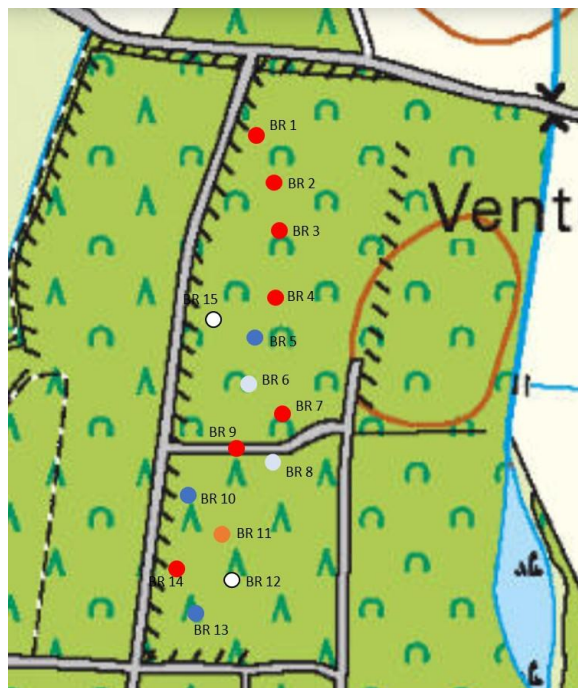

Slapers in deelgebied 2, met steenmeel

Deelgebied 3: bosreservaat

Dit deelgebied komt wat ligging en leeftijd goed overeen met deelgebied 2 (steenmeelgebied). In het bosreservaat werd in acht nestkasten eerder geslapen, vergelijkbaar met de tien in het steenmeelgebied.

's Avonds waren er zes nestkasten beslapen, evenveel als in het steenmeelgebied. Het ging om een Boomklever en vijf Koolmezen, waarvan op één plek een slapend paar (BR5 en 6).

Slapers in deelgebied 3, bosreservaat

Conclusie

We zien in deze controle terug wat we in het broedseizoen van 2022 ook zagen: het deelgebied zonder steenmeel was ook nu favoriet. Waar dit aan ligt proberen we het komend broedseizoen uit te zoeken.

Zelf denk ik dat de voedselsituatie in het deelgebied zonder steenmeel veel beter is dan in de andere twee deelgebieden. Eén van de Bladelse vogelakkers ligt tegen het deelgebied aan en bungalowpark De Tipmast, met bij elke bungalow een voederplaats, ligt op slechts 400 meter afstand. De andere deelgebieden zijn echte bospercelen, waar het in de winter waarschijnlijk geen vetpot is

Hopelijk kunnen we volgend jaar hier iets meer over zeggen. ■

Het gaat goed met de broedvogels in onze bossen. Toch? [Website Staatsbosbeheer](#)

Steenmeel helpt bij duurzaam herstellen van 520 hectare bodem en natuur. [Website Bosgroep Zuid-Nederland](#)

Vogels, J. et al. 2020. Steenmeeltoepassing ten behoeve van herstel biodiversiteit in Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Stichting Bargerveen e.a. [Download](#).